

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Palasowsky Béla*

Cím: *Ódon ritkaságos boltja Budán*

Forrás: *Lovász*

Bp

(Hely)

1940. III. 3.

(Időrendesen elkerülte? Hová lettek a

T

308

He

Id

"1940"

Személy /

ÓDON RITKASÁGOK BOLTJA BUDÁN

Látogatás Darvas bácsinál, aki Virág Benedek egykori lakóházával szemben 6000 verset költött

Buda-Tabán, 1940 március hó.

Ha Szindbád, a régi hajós, akinek alakjában a régi Pesti és Buda nagy romantikus költője: Krudy Gyula önmagát örökítette meg, feltámadna valamiképpen, hasztalanul keresné a tabáni park serpentinjein a régi zezugos utcákat, a megkopott ósdi házakat, az oleanderbokros udvarokat és azt a sok hangulatos, füstös kocsmát, honnét sramlimuzsika hangjai szűrődtek ki az alkonyatba és a késő éjszakákba, mikoron a hold oly szelíden világított le az égről és érzelmes szerelmespárok meghitt közelségben dalolgatták végig az éjszakákat. Megállna Szindbád a hóbuckákkal borított Tabán valamelyik serpentinjének utelágazásában, tágra nyitná nagy eicsudálkozó szeméit és így meditálna el a falbontó csákányok „szörnyű rombolása” felett az ő sajátos stílusában:

— Vajjon hová tűnt el innen azon régi világ, mit Tabánnak hívtak? Az a Tabán, amiről egykori költők verselgettek, mint ifjabb Legeza Pál, Virágh Béla, vagy Thomé József? A kis magyar Montmartre, mely sohasem ment ki a divatból és azon érzelmes szokásokból, hogy zen-

dülő tavaszok idején épügy, mint nyáron, sejtelmes szelekkel érkező őszi alkonyulatain szintúgy, mint szelid hóhullások idején ide jártak a szerelmesek vacsorázni és gondtalanul csókolózni. A Mély pincébe, Albeckerhez, vagy az Avarhoz címzett kis kocsmákba, melyeknek olyan falusi hangulatuk volt, mint akár valahol vidéken, nyírségi országutak szélén, legfeljebb a kocsmárosnét hívták másképpen: Kövi Dinkának, avagy Késsó Fannyának. Merre is volt valaha a Kereszt-tér az Albecker-vendéglővel, melynek falain „Kosuth imája a kápolnai csatatéren”, nemkülönben „Petőfi búcsúja a szülői háztól” című olajmáslatú képek barnultak és egy tréfás hirdetés szerint mindegyikét, akik öt liter bort elfogyasztottak, talicskán szállíttatta le az Erzsébet-hídig a vendéglős? Hová tűntek el Ferenc József országának néhai kódalakai: a bánatos költők, a tabáni Münchausenek, nyugalmazott hajórakományosok, kucséberék és virágáruslányok, akik éjszakaról-éjszakára végigkóborolták ezt a nevezetes városrészt, ittak a Poldi bácsi vörös boraiból, megjátszották a kucséberrel a lutrit, vagy egyéb primitív szerencsejátékokat és szidták a forgandó szerencsét, mely őket

Mély pince keddi és pénteki irodalmi asztalától a Rezeda szerkesztők és Szilveszterek alakjai és azon nyírségi úriemberek, akik Szindbád kedvéért látogatták ezt a kocsmát? De hová lettek azon muskátlis kis ablakok, melyek mögött érzelmes varrólányok olvasgatták a korszak képharisnyáinak: Beniczkyne Bajza Lenkének, vagy Gyarmathy Zsigánének regényeit, melyeknek romantikus változatain a gróf rendszerint feleségül vette a szobalányt, más esetekben az uradalmi kanász lányát, a grófnők pedig ellenállhatatlan szerelmüktől vezetve mondtak boldogító igent a költőielkű gazdasági írnoknak, akiről végül is valami előkelőbb származás romantikusabb körülményei derültek ki.

— Hol vagytok, régi idők? — kérdezné Szindbád további meditációi során, — vajjon kinek muzsikálna most az öreg Jockó cigány, ha ugyan még érne, a pirosferítékes asztaloknál a Mély pincében korán leszálló téli alkonyok homályán rikatván fáradt nyirettyűjét? Hová suhantak el a régi tavaszok, Tabánnak felelhetetlen május illatával, a nyári páros séták a macskafeialakú kövekkel borított utcákon, az őszi álmok a szűk utcák közt suhanó, különös meséket dúdoraszó széliárásokon, eolhárfaszerű halk sikoltásai az őszi éjszakáknak, csiklandós fehérnépek első szerelmi élményeihez hasonlatosan? És hová lettek innét a nyársnolgári népek, kenderhajú sváb hennszülöttek lányai, akik titokzatos helyekről kaptak szerelmes leveleket, naplót vezettek és emlékkönyveikbe vámhivatali gyakornokok, népszüvőörök és fűszer- és csemegeárusok írtak érzelmes sorokat és nefelegéseket, valamint szíveket és rózsákat pingáltak belé? ... Elmúlt a régi világ, csak még a tabáni templom áll fenn, melynek oltáránál titkos szerelmi esküvéseket sóhajtottak a Pestről átránduló szerelmesek. Örök hűségükről téve egymásnak fogadalmakat...

szokott történni. Bizony, a régi piszkos és zezugos utcákból, földbesüppedő házaiból nem maradt itt semmi, csupán még az a régi ház, amelynek kapuboltja felett a csodaszarvas látható és szemben Virág Benedek lakóházával az a régiségkereskedés, amely olyan zsúfolt a benne található ócska hasznalomtól, mintha Tabánnak egész multját ide hordták volna össze. Van itt egy sereg kép, legyezők, régi díszmagyarok díszes gombjai, porcellánok, tálcák, képek, öreg, nagyon régi könyvek, templomi füstölők, karperecek, láncok, régi pisztolyok, kegyeszek és nagyobb ellentét kedvéért az egyik sarokban felfedezünk egy öreg bibliát, rajta az „ördög bibliáját”, egy kártyacsomagot. Találni itt egész jónevű régi mesterektől képet, rézmetszetet Ferenc Józsefről és Erzsébet királynőről, amint a gödöllői parkban lovagolnak és egy 1600-ból való értékes szentkép ismeretlen festőtől, mely szent Józsefet ábrázolja a gyermekkel.

Darvas bácsi, az ódon ritkaságok boltjának tulajdonosa, miután készséggel informált mindenről, ami csak raktárában látható, nagy sóhajtasok között panasolja, mennyire nem megy az üzlet.

— Uram, amikor Darvasnak már mindennap krupplit, meg babot kell ebédelni, az már igen csak rossz világot jelent. En azonban nem panaszkodom, mert azzal úgyse lehet semmin se változtatni. Még csak nem is mérgeledök, mert az az egészségnek árt. Hanem azt teszem, hogy fogom a tollat és verseket írok, amiből egy pár a kirakatban is olvasható.

Tényleg. A kirakatban feltűnt az öregnek pár kézírással írt verse. Megkérjük a szerzőt, hogy adjon át egy párat közlésre riportunk keretein belül. Előkerül aztán a gyűjtemény.